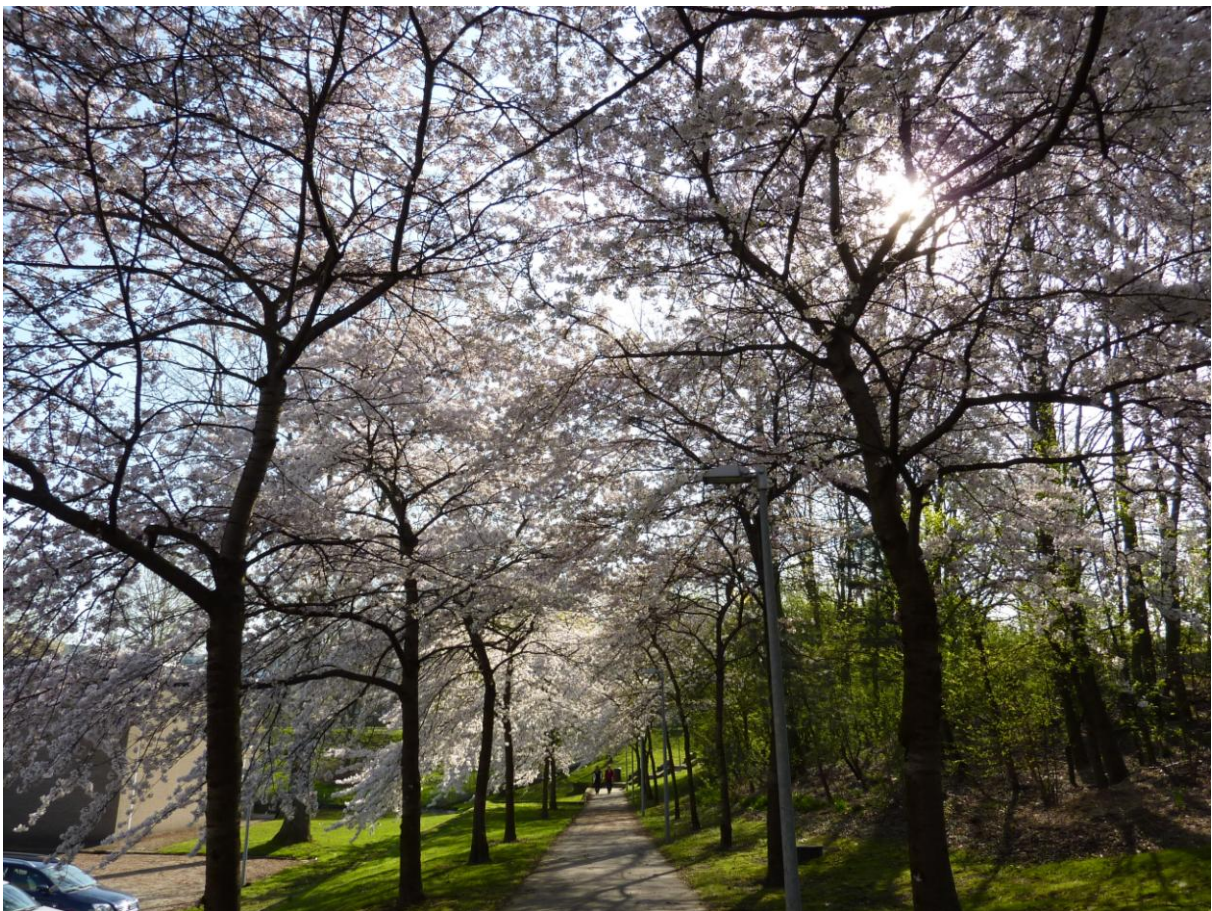

JAARVERSLAG 2010

Examencommissie BSc- &MSc-opleidingen
Rotterdam School of Management
Erasmus University

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. De Examencommissie BSc- & MSc-opleidingen	5
2.1 Takenpakket	5
2.2 Samenstelling en werkwijze	5
2.3 Missie en visie	5
2.4 Secretariaat	5
2.5 Output van de Examencommissie	5
3. Uitoefening van de taken in 2010	7
3.1 De Examencommissie als toezichthouder	7
a. Het uitreiken van getuigschriften	7
b. Het aanwijzen van examinatoren	8
c. Kwaliteitsbewaking van tentamens en examens: het integraal toetsbeleid	8
– Toezicht masterscripties	8
– Het Onderwijsservicepunt	10
– De Tentamenmonitor	10
– Toezicht course manuals	11
d. Fraudemaatregelen	12
e. Toezicht op uitvoering van de examenregels	12
f. Geschillenbeslechting	14
3.2 Regelgeving: de regels en richtlijnen en advisering over de OER	15
3.3 Besluiten in individuele gevallen	16
a. Vrijstellingen	16
b. Extra tentamenkansen	16
c. Verlenging geldigheidsduur tentamenresultaten	17
d. Faciliteiten voor studenten met een functiebeperking	17
e. Bindend studieadvies	17
3.4 Toelatingsbesluiten	18
a. Toelating tot de premasterprogramma's	18
b. Toelating tot de masteropleidingen	19
4. Jaarlijks EC symposium	21
5. Bijlagen	21
Bijlage A. Takenpakket van de Examencommissie	22
Bijlage B. Studentenaantallen per opleiding	23

© Examencommissie BSc&MSc opleidingen,
Rotterdam School of Management, Erasmus University,
Rotterdam, maart 2012

Editor

mw.mr. C.M. Dirks – van den Broek
Secretaris van de Examencommissie BSc&MSc opleidingen
Rotterdam School of Management
Erasmus University
Burg. Oudlaan 50, kamer T5-41
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: 010-4081895/2743
e-mail: EC@rsm.nl

1. Voorwoord

In het jaarverslag legt de Examencommissie verantwoording af over de invulling en uitvoering van haar takenpakket. Sinds de inwerkingtreding van de wet 'Versterking besturing' per 1 september 2010 is dit een wettelijke verplichting van de Examencommissie.

Het jaar 2010 heeft in het teken gestaan van de invoering van deze wet 'Versterking besturing'. Reden is natuurlijk dat de Examencommissie een meer prominente rol van de wetgever toebedeeld heeft gekregen. De taken van de examencommissie zijn nu expliciet in de wet neergelegd. Spilartikel in deze is artikel 7.12b, lid 1 sub a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) waarin staat dat de Examencommissie de kwaliteit van de tentamens en examens moet borgen. Belangrijke toevoeging aan dit artikel is dat deze bevoegdheid van de commissie de discretionaire bevoegdheid van examinatoren om tentamens af te nemen en te beoordelen in tact moet laten. In de nota 'Integraal Toetsbeleid' van de RSM is vastgelegd hoe de verschillende verantwoordelijkheden zich verhouden en hoe ze gerespecteerd zullen worden.

In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van de taken van de Examencommissie in het kalenderjaar 2010, waarbij de borgingsinstrumenten genoemd in het 'Integraal Toetsbeleid' leidend zijn.

Ik nodig u van harte uit kennis te nemen van dit jaarverslag. Mocht u vragen of suggesties hebben over of naar aanleiding van het verslag dan vernemen wij die graag via ec@rsm.nl.

Met vriendelijke groet,

prof.dr.ing. Teun W. Hardjono
Voorzitter

leden	portefeuille
prof.dr.ing. T.W. Hardjono (voorzitter)	Getuigschriften van alle opleidingen, bewijzen van toelating, bindend studieadvies BScIBA
prof.dr. P.P.M.A.R. Heugens	MPhil, <i>excellence check</i> alle opleidingen
dr. R. Kuik	MScBA inclusief het General Management programma, <i>sampled monitoring</i> , master electives, internships
dr. J. van Rekom	BScBA cursusjaar 2 en 3, bachelor minors, tentamenmonitor, fraude
ir. A.J. Roodink	PTO
drs. W.M.J. Schauten	BScBA cursusjaar 1, toelating premasteropleidingen, bindend studieadvies BScBA, fraude
vacature	BScIBA

Secretariaat	taak
mr. C.M. Dirks-van den Broek (0,6 fte)	Secretaris en hoofd van de afdeling
mr. I.M. van Essen (0,8 fte)	Adjunct secretaris ihb Alle zaken op het gebied van de BScIBA- en MScIM-opleiding
drs. A.M. Schey (0,4 fte)	Adjunct secretaris ihb Bewijzen van toelating; EC-vergaderingen; fraudezaken
drs. A.I.S. Accord (1,0 fte) tot 1 juni 2010	Secretaresse alle onderwerpen
J. Bougrine (1,0 fte) vanaf 1 juni 2010	Secretaresse alle onderwerpen
G.M. den Bakker (0,4 fte)	Secretaresse ihb BA-opleiding; vrijstellingen
drs. I.T.T. Przewoźna (0,7 fte)	Secretaresse ihb IBA-, MPhil- en MScIM-opleiding
drs. A.W.M. Berndsen (1,0 fte)	Afhandeling premastertoelatingen; tentamenmonitor

2. De Examencommissie BSc- & MSc-opleidingen

2.1 Takenpakket

De Examencommissie heeft een breed takenpakket op het gebied van tentamens en examens. De taken van Examencommissies zijn gebaseerd op de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). In bijlage A, staan de taken opgesomd.

De decaan heeft de Examencommissie ingesteld ten behoeve van de door de overheid bekostigde BSc- en MSc-opleidingen van de RSM. In bijlage B, staan de opleidingen waarover de Examencommissie bevoegd is. Tevens staat per opleiding het aantal studenten aangegeven.

2.2 Samenstelling en werkwijze

De Examencommissie bestaat uit 7 leden van het wetenschappelijk personeel. De leden zijn benoemd door de decaan. De commissie stelt het beleid en de algemene regels vast in gezamenlijkheid tijdens de maandelijkse vergadering. De taken zijn verdeeld in portefeuilles. Als portefeuillehouder is een commissielid verantwoordelijk voor de afhandeling van de dagelijkse gang van zaken van zijn portefeuille.

De portefeuilles zijn ingedeeld primair op basis van de opleidingen. Daarnaast zijn de taken die niet aan een opleiding gebonden zijn zoals het kwaliteitsbeleid en het fraudebeleid aan enkele portefeuilles toegevoegd.

2.3 Missie en visie

De Examencommissie heeft van de wetgever de opdracht gekregen toezicht te houden op toetsing en examinering van de opleidingen. De Examencommissie doet dat in onafhankelijkheid. Kerntaak van de Examencommissie is het verzekeren van het civiel effect van de getuigschriften. De Examencommissie stelt daartoe regels en beleid op. Kerndocumenten zijn:

1. De Onderwijs- en Examenregels (OER) van de betreffende opleidingen. In de OER is het onderwijsprogramma vastgelegd en worden zaken geregeld zoals het aantal tentamenmogelijkheden, eventuele volgtijdelijkheid van onderdelen, het bindend studieadvies, vrijstellingsmogelijkheden.
2. de *Regels en Richtlijnen* waarin regels zijn opgenomen met betrekking tot de examenbevoegdheid van examinatoren, fraude, beoordeling, compensatie.
3. De nota 'Integraal toetsbeleid' waarin de kwaliteitsborging van het toetsbeleid is beschreven.

In het laatstgenoemde document zijn ook de kernwaarden van de Examencommissie neergelegd: professionaliteit; academische vrijheid; *fair play*; *continuous improvement*.

2.4 Secretariaat

De Examencommissie wordt ambtelijk ondersteund door een secretariaat. Het secretariaat bereidt de vergaderingen en de besluitvorming van de commissie voor en voert de besluiten uit. Ook binnen het secretariaat zijn de taken onderling verdeeld, zie eerdergenoemd schema.

De heer drs. A.W.M. Berndsen is aan het secretariaat van de Examencommissie toegevoegd met het oog op de afhandeling van de toelating van premaster studenten en het voorbereiden van de tentamenmonitor.

2.5 Output van de Examencommissie

In de tabel op de volgende bladzijde staat de productie van de Examencommissie over het jaar 2010 en eerdere jaren kort weergegeven. In de paragrafen hierna wordt per taakonderdeel een toelichting gegeven.

	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal vergaderingen					
Plenaire vergaderingen Examencommissie:	10	10	9	9	8
Voorzittersoverleg:	4	3	3	3	3
Ingekomen post (*)					
BA (BSc/MSc)	1187	1158	1190	1081	894
IBA:	872	588	481	335	334
PTO		32	36	29	26
MPhil		34	20	18	4
Totaal	2059	1812	1727	1463	1258
Verstuurde post (*)					
BSc/MScBA	1080	1225	933	766	713
BSc/MScIBA(IM)	886	606	425	337	161
PTO		33	40	32	28
MPhil		34	20	18	4
Totaal	1966	1898	1418	1153	906
Verstreckte getuigschriften					
BScBA	341	482	429	288	413
BScIBA	214	180	250	248	299
MScBA	850	813	902	1022	872
MScFI					24
MScSCM					3
MScBA Double degree		2	14	7	9
MScIBA	44	43	26	nvt	nvt
MScIM			28	48	57
PTO	77	82	88	119	101
drs. bedrijfskunde		80	nvt	nvt	nvt
MPhil		10	3	7	15
Totaal	1526	1692	1740	1739	1793
Examenbevoegdheidsverklaringen					
Totaal			157	143	124
Fraudezaken					
BScBA	58	40	33	28	12
BScIBA	74	21	29	16	14
MScBA	2	2	3	2	0
PTO			4	3	3
MScIBA/MScIM	3	0	0	0	0
MPhil			1	0	0
Totaal	137	63	70	49	29
Beroepen					
BSc/MScBA	21	27	17	29	24
BSc/MScIBA(IM)	67	45	34	17	10
Totaal	88	72	51	46	34
toegelaten (en feitelijk ingeschreven) premasterstudenten					
hbo-premaster Nederlandstalig	350	147	119	187	170
hbo-premaster Engelstalig	80	60	34	52	47
GM programme foundation year	40	56	49	63	69
Totaal	470	263	202	302	286
Verstreckte bewijzen van toelating masteropleidingen					
MScBA (incl. FI en SCM) interne doorstroom	700	988	942	715	673
MScBA (incl. FI en SCM) externe instroom		144	100	141	304
MScIM-CEMS	50	53	51	23	59
Totaal	740	1185	1093	879	1036

3. Uitoefening van de taken in 2010

3.1 De Examencommissie als toezichthouder

a. Het uitreiken van getuigschriften

Volgens de wet stelt de examencommissie vast of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling (OER) stelt ten aanzien van de kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van de graad bachelor of master¹. Ten bewijze dat aan de eisen is voldaan wordt het getuigschrift uitgereikt. Bij het getuigschrift wordt een cijferlijst uitgereikt en tevens een diplomasupplement. De voorzitter van de Examencommissie ondertekent deze drie documenten. In 2010 heeft de Examencommissie 1805 getuigschriften uitgereikt: 712 bachelor getuigschriften en 1093 master getuigschriften.

Opvallend is dat het aantal verstrekte *cum laude* getuigschriften sterk verschilt per opleiding, zie onderstaande tabel.

Verstrekte getuigschriften		<i>cum laude</i>	%
BScBA	413	6	1,5
BScIBA	299	34	11,4
MScBA	881	141	16,0
MScFI	24	3	12,5
MScSCM	3	0	0,0
MScIM	57	20	35,1
PTO	101	7	6,0
MPhil	15	8	53,3
Totaal	1793	219	12,2

Ook de verschillen tussen het aantal verstrekte *cum laude* getuigschriften per *master programme* van de MScBA-opleiding zijn groot, zie het onderstaande overzicht.

MP	aantal	<i>cum laude</i>	%
AC	50	4	8,0
BIM	37	4	10,8
BSM	4	1	25,0
CHEB	4	0	0,0
ES	59	2	3,4
FI	240	52	21,7
GBSM	55	11	20,0
HRM	44	14	31,8
IM	2	0	0,0
MC	21	7	33,0
MI	44	4	1,1
MM	104	14	13,5
SCM	42	1	2,4
SM	168	23	13,7

Het waarborgen van het civiel effect van het getuigschrift behoort tot de kerntaken van de Examencommissie. De kwaliteitsborging van het examen en daarmee de getuigschriften is nader uitgewerkt in het integraal toetsbeleid. In paragraaf **c.** wordt hier verder op ingegaan.

¹ Zie artikel 7.11, tweede lid, WHW

b. Het aanwijzen van examinatoren

De Examencommissie wijst de examinatoren aan. In de Regels en Richtlijnen heeft de Examencommissie bepaald dat de leden van de wetenschappelijke staf (hoogleraren en universitaire (hoofd)docenten) examinator zijn voor de door hen verzorgde onderwijseenheden². Andere leden van het wetenschappelijk personeel zoals bijvoorbeeld aio's zijn dus niet 'automatisch' examenbevoegd.

Indien een aio of een andere deskundige van buiten de RSM tentamens wil afnemen en beoordelen moet de Examencommissie hem examenbevoegd verklaren. In geval het een aio betreft zal de Examencommissie altijd advies inwinnen bij de betrokken promotor.

In geval een deskundige van buiten de RSM tijdelijk examenbevoegd verklaard wil worden bijvoorbeeld om *eenmalig* zitting te hebben in een afstudeercommissie, dan toetst de Examencommissie of de persoon in kwestie in principe voldoet aan de eisen om als lid van het wetenschappelijk personeel bij de RSM aangesteld te kunnen worden: minimaal is vereist een afgeronde universitaire opleiding en bij voorkeur ook een afgeronde promotie of in ieder geval ervaring in het doen van wetenschappelijk onderzoek.

Indien een deskundige van buiten de RSM tijdelijk onderwijs geeft en tentamens opstelt, afneemt en beoordeelt, dan moet voldaan worden aan de volgende eisen:

- universitair niveau (minimaal drs., master of gelijkwaardig en promotie of anderszins bekend met het doen van wetenschappelijk onderzoek);
- gastvrijheidsovereenkomst of tijdelijke aanstelling bij de RSM;
- incorporatie in een vakgroep voor de duur van de gastvrijheidsovereenkomst/aanstelling.

In 2010 heeft de Examencommissie **129** examenbevoegdheidsverklaringen verstrekt aan totaal 41 personen. Het gaat hierbij om **25** aio's en **20** externe deskundigen. Van de 25 aio's hebben er 15 in totaal 57 keer als coach bij de masterscriptie gefungeerd, waarvan 46 keer bij een scriptie van het masterprogramma Finance and Investments.

De externe deskundigen worden meestal eenmalig ingezet als meeleezer in een afstudeercommissie. In 13 gevallen heeft een externe deskundige een examenbevoegdheidsverklaring ontvangen voor de duur van 1 jaar. Deze deskundigen kunnen dus bij meer afstudeercommissies aanwezig zijn.

De Examencommissie heeft in haar nota *Integraal toetsbeleid*³ expliciet aangegeven dat zij de examenbevoegdheid van een docent kan intrekken bij wijze van uiterste maatregel in geval van gebleken aanhoudend disfunctioneren met betrekking tot het toetsen. Uiteraard zal de Examencommissie hiertoe niet overgaan dan na gesprekken met de betrokken docent en diens leidinggevende en na redelijke mogelijkheden geboden te hebben om het functioneren te verbeteren. De Examencommissie heeft tot op heden nog geen gebruik gemaakt van deze maatregel.

c. Kwaliteitsbewaking van tentamens en examens: het integraal toetsbeleid

Eén van de kerntaken van de Examencommissie is het toezien op de kwaliteit van de tentamens en examens van de opleidingen. In de nota *Integraal toetsbeleid* heeft de Examencommissie vastgelegd langs welke lijnen zij de kwaliteit van toetsing en examinering wil bevorderen en bewaken.

Toezicht masterscripties

De Examencommissie ziet het afstudeerexamen als hét moment om te controleren of een student voldoet aan het gewenste niveau. Daarom heeft de Examencommissie ervoor gekozen hier extra aandacht aan te besteden. Allereerst is een procedure ontworpen om de afstudeerexamens steekproefsgewijs te controleren of wordt voldaan aan de beschreven leerdoelen en procedureregels: de *sampled monitoring*. Verder heeft de Examencommissie een *excellence check* ingevoerd. Indien een afstudeercommissie de scriptie mogelijk met een 9 wil gaan beoordelen, dient deze scriptie voorgelegd te worden aan de *Council for Distinction Mark*. Een negatieve beoordeling door deze Council heeft als consequentie dat het cijfer niet hoger dan een 8.5 mag zijn. Tenslotte houdt de

² Zie artikel 1.4 van de R&R van alle opleidingen

³ nota van de Examencommissie d.d. 12 februari 2008

Examencommissie toezicht op de samenstelling van een afstudeercommissie en op de aanwezigheid tijdens de afstudeersessie.

- *Sampled monitoring*

In overleg met de Opleidingsdirectie heeft de Examencommissie in 2008 besloten af te stappen van een afstudeercommissie met een tweede meelezer en een *dual quality check* in te voeren. De reden om hiervoor te kiezen was tweërlei. Enerzijds was er veel onvrede over het tweede meelezerschap omdat tweede meelezers zich vaak machteloos voelden als zij het niet eens waren met de coach en de eerste meelezer waardoor het animo om als tweede meelezer te fungeren vaak niet groot was. Anderzijds was er onvoldoende zicht op het niveau van de scripties van de verschillende *Master Programmes*. De Examencommissie als getuigschriftuitreikend en toezichhoudend orgaan is in bijzondere mate betrokken bij het afstudeerproces. De scriptie is hét moment om te controleren of de student voldoende niveau heeft bereikt om voor een getuigschrift van de opleiding in aanmerking te kunnen komen. Besloten is dat door of namens de Examencommissie ongeveer 10% van de scripties steekproefsgewijs deskundig en objectief gemonitord worden.

Doelstelling van het monitoren van de masterscripties is dat het voor de Examencommissie transparant wordt hoe de (docenten in de) opleidingen omgaan met het beoordelen van scripties teneinde een oordeel te kunnen vormen over de kwaliteit van de Master theses inclusief de verdediging bij de MSc-opleidingen. De Examencommissie is geïnteresseerd in antwoorden op de vragen zoals (a) welke elementen worden er in de discussie/beoordeling betrokken, (b) spoort dat met de als richtlijn geldende beoordelingsmatrix, (c) biedt die matrix houvast bij het oordelen over de kwaliteit van het werk, (d) wat zijn de belangrijkste kwaliteitsdimensies die in beoordelingen worden betrokken?

Sinds 2008 heeft emeritus hoogleraar prof.dr. H. Oppelland in opdracht van de Examencommissie de *sampled monitoring* uitgevoerd. De heer Oppelland heeft in december 2010 zijn verslag gedaan over de periode December 2009 - September 2010. Dit verslag is gemaakt naar aanleiding van 109 afstudeerzittingen, verdeeld over de verschillende masterprogramma's, inclusief de MScIM-CEMS-opleiding (4), de part-time opleiding PTO (15) en de MPhil-opleiding (2). Het verslag pas in 2011 besproken en zal daarom in het jaarverslag 2011 aan de orde komen.

- *Excellence check*

Naast de invoering van de *sampled monitoring* heeft de Examencommissie in 2008 besloten dat scripties die waarschijnlijk met een 9.0 of hoger beoordeeld gaan worden vooraf voorgelegd worden aan een **Council for Distinction Mark** om te beoordelen of de scriptie inderdaad dat niveau heeft. Deze procedure is vergelijkbaar met die van het *judicium cum laude* voor een promotie. In deze *Council for Distinction Mark* zitten leden van de wetenschappelijke staf op hoogleraarniveau van de verschillende vakgebieden van de opleiding.

De volgende leden hebben in deze commissie zitting:

- Prof.dr. B.M. Balk (vakgroep 6)
- Prof.dr.ing. F.A.J. van den Bosch (vakgroep 4)
- Prof.dr. F. Hartmann (vakgroep 7)
- Prof.dr. P.P.M.A.R. Heugens, voorzitter (vakgroep 2)
- Prof.dr. A. de Jong (vakgroep 5)
- Prof.dr.ir. H.W.G.M. van Heck (vakgroep 1)
- Prof.dr. R.J.M. van Tulder (vakgroep 8)
- Prof.dr.ir. B. Wierenga (vakgroep 3)

In 2010 zijn **46** scripties door deze commissie beoordeeld. In 12 gevallen is het oordeel in eerste instantie negatief uitgevallen. Tegen een negatief advies van de *Council for Distinction Mark* kan door de betrokken coach en meelezer beroep worden aangetekend. De scriptie wordt dan ter heroverweging voorgelegd aan een ander lid van de *Council*. De voorzitter van de *Council* neemt dan opnieuw een besluit, daarbij het nieuwe referentenrapport in overweging nemende. In 2010 is deze procedure vijfmaal gevolgd wat in alle gevallen alsnog tot een positief besluit heeft geleid.

In de onderstaande tabel is het aantal scripties weergegeven dat is voorgedragen voor een *excellence check* per opleiding/MSc-programma.

Opleiding	2009	2010
MScBA	41	37
A&C	4	1
BIM	2	4
ES	1	
FI	9	8
GBSM	0	
HRM	2	5
MC	1	
MI	0	1
MM	9	10
SCM	2	
SM	11	8
PTO	3	1
IM-CEMS	5	7
MPhil	1	3

- *Toezicht samenstelling afstudeercommissies*

Via de Examenadministratie wordt de Examencommissie op de hoogte gehouden over de samenstelling van de afstudeercommissies en over de opkomst van de leden van afstudeercommissies tijdens de afstudeersessies.

Indien de samenstelling van een afstudeercommissie niet voldoet aan het examenreglement bijvoorbeeld omdat één van de leden niet examenbevoegd blijkt te zijn, dan kan de Examencommissie beoordelen of die examenbevoegdheid alsnog verleend kan worden of dat de persoon in kwestie vervangen moet worden.

Het komt voor dat leden van de afstudeercommissie door overmacht verhinderd zijn om deel te nemen aan het afstudeerexamen. Betrokkene moet in dat geval zelf voor vervanging zorgen of indien dat onmogelijk is diens vakgroep. De Examencommissie controleert of dit daadwerkelijk gebeurt. Bij de 1093 afstudeerexamens van de masteropleidingen die de Examencommissie heeft gecontroleerd hebben **22** coaches en **50** meelezers zich tijdens het afstudeerexamen laten vervangen door een vakgroepgenoot.

In totaal zijn er 10 personen die niet aanwezig waren en zich ook niet hebben (kunnen) laten vervangen.

Het Onderwijsservicepunt

Deskundigheidsbevordering en scholing van het wetenschappelijk personeel met betrekking tot het opstellen van goede toetsen is een wezenlijk onderdeel van kwaliteitsborging van toetsing. Sinds het jaar 2000 kunnen docenten van de faculteit ondersteuning op maat krijgen op het gebied van tentamenconstructie bij het Risbo Instituut van de EUR. Doel is dat docenten hier terecht kunnen met vragen die zij tegenkomen bij het maken van tentamens, het maken van een scoringsvoorschrift, het bepalen van de cesuur, het evalueren van tentamenvragen, het instrueren van nakijk-assistenten en dergelijke. De docenten krijgen zowel mondeling als schriftelijk feedback van het Risbo. Jaarlijks maken tussen de 10 tot 15 docenten gebruik van deze service. In 2010 hebbe 8 docenten gebruik gemaakt van het Onderwijsservicepunt.

De Tentamenmonitor

In 2001 heeft de Examencommissie samen met het OECR een tentamenmonitorsysteem opgesteld. Dit monitorsysteem is een tool voor de Examencommissie om informatie over de afgenomen tentamens te krijgen met het oog op de kwaliteitsbewaking. Na elk trimester worden de tentamens doorgelicht, vooralsnog alleen de bachelortentamens. Naast meetbare factoren als rendementen, gemiddelden, cesuurbepaling, betrouwbaarheidsfactoren (bij m.c.-tentamens) worden ook gegevens opgenomen zoals de wijze waarop het cijfer bepaald wordt, hoe het vak getentamineerd wordt en de studentenevaluaties. De Examencommissie gaat terughoudend om met de gegevens van de

tentamenmonitor. Op grond van de monitorgegevens kan niet vastgesteld worden of een tentamen aan de maat is of niet. Wél kunnen bepaalde uitkomsten aanleiding geven voor een nader onderzoek. Doorgaans betekent dat in eerste instantie een gesprek met de betreffende examinator. Een dergelijk gesprek is niet gericht op een beoordeling van de docent maar eerder op informatieverschaffing ten behoeve van de Examencommissie. Alle examinatoren worden geïnformeerd over de gegevens van hun vak.

De portefeuillehouders Schauten en Van Rekom voeren gesprekken met docenten naar aanleiding van de tentamenmonitor. Een van de punten die naar voor kwam was dat de tentamenmonitor lang nadat de tentamens zijn afgenomen verschijnt waardoor een gesprek met docenten wordt ervaren als mosterd na de maaltijd. De tentamenmonitor als such wordt als zeer nuttig ervaren maar de procedure moet verder uitgewerkt worden.

In 2010 is in het kader van de tentamenmonitor verder extra aandacht besteed aan het feit dat veel docenten in geval van een multiple choice tentamen slechts één versie gebruiken. Ter voorkoming van fraude heeft de Examencommissie docenten erop geattendeerd dat zij bij voorkeur minimaal twee versies van een multiple choice tentamen opstellen.

Toezicht course manuals

Onderdeel van het integraal toetsbeleid is dat de Examencommissie stelselmatig controleert of de toetsing aansluit op de leerdoelen. De *course manuals* van de bacheloropleidingen worden voor publicatie voorgelegd aan de Examencommissie. De commissie screent vervolgens of de tentaminering en leerdoelen op elkaar aansluiten. Daarbij wordt tevens gecontroleerd of de beoordelingsregels in overeenstemming zijn met de examenreglementen. In 2010 hebben zich hier geen bijzonderheden voorgedaan.

d. Fraudemaatregelen

De Examencommissie kan op grond van artikel 7.12, lid 4 van de WHW maatregelen treffen in geval van fraude⁴.

Er is in 2010 opvallend weinig fraude geconstateerd. Er worden bijvoorbeeld in het M-gebouw jaarlijks 50.000 tentamens afgelegd door RSM-studenten en er zijn in 2010 slechts 15 studenten betrapt op fraude: in 3 gevallen betrof het om een mobiel die niet op de juiste manier was weggeborgen, in 3 gevallen om een grafische rekenmachine die niet was toegestaan en in 8 gevallen om spieken. Deze aantallen zijn vergelijkbaar met de andere faculteiten van de Woudestein campus. Wat ook opvalt is dat plagiaat vooral bij eerstejaars vakken voorkomt.

Vermeldenswaard is verder dat bij een geval van fraude bij de PTO-opleiding sprake was van een recidiverende fraudeur. De Examencommissie heeft hem aan het College van Bestuur voorgedragen om van de opleiding te verwijderen. Sinds de inwerkingtreding van de Wet Versterking Besturing per september 2010 bestaat de mogelijkheid om fraudeurs van de opleiding te verwijderen. De fraudeur is inderdaad in 2011 door het College van Bestuur van de opleiding verwijderd.

In onderstaande grafiek staan de getroffen maatregelen per student over de afgelopen 5 jaar. De tendens is dat het aantal gemelde gevallen van fraude nog steeds afneemt.

	2006	2007	2008	2009	2010						totaal
	totaal	totaal	totaal	totaal	BScBA	BScIBA	MScBA	PTO	MScIM	MPhil	
aantal studenten	137	63	70	49	12	14		3			29
<i>soort toets</i>											
groepswerkstuk	34	8	18	13		3		2			5
individueel werkstuk	20	24	28	11		2					2
schriftelijk tentamen	80	31	24	24	12	3					15
scriptie	3	0	0	1				1			1
<i>soort fraude</i>											
plagiaat	54	32	45	23		11		3			14
spieken	16	18	5	2	5	3					8
mobiel	64	8	17	13	3						3
grafische rekenmachine	3	5	0	9	3						3
anders			3	2	1						1
<i>maatregel</i>											
geen	9	2	6	2	1						1
berisping	65	19	25	18	8	3					11
cijfer ongeldig	14	38	7		2	10					12
cijfer ongeldig, uitsluiting 1 jaar	48	7	32	29	1	1		3			5
nog in behandeling	0	1	0								

e. Toezicht op uitvoering van de examenregels

De Examencommissie heeft de taak erop toe te zien dat de examenregels goed worden uitgevoerd en indien nodig afwijking van de regels toe te staan op basis van de hardheidsclausule.

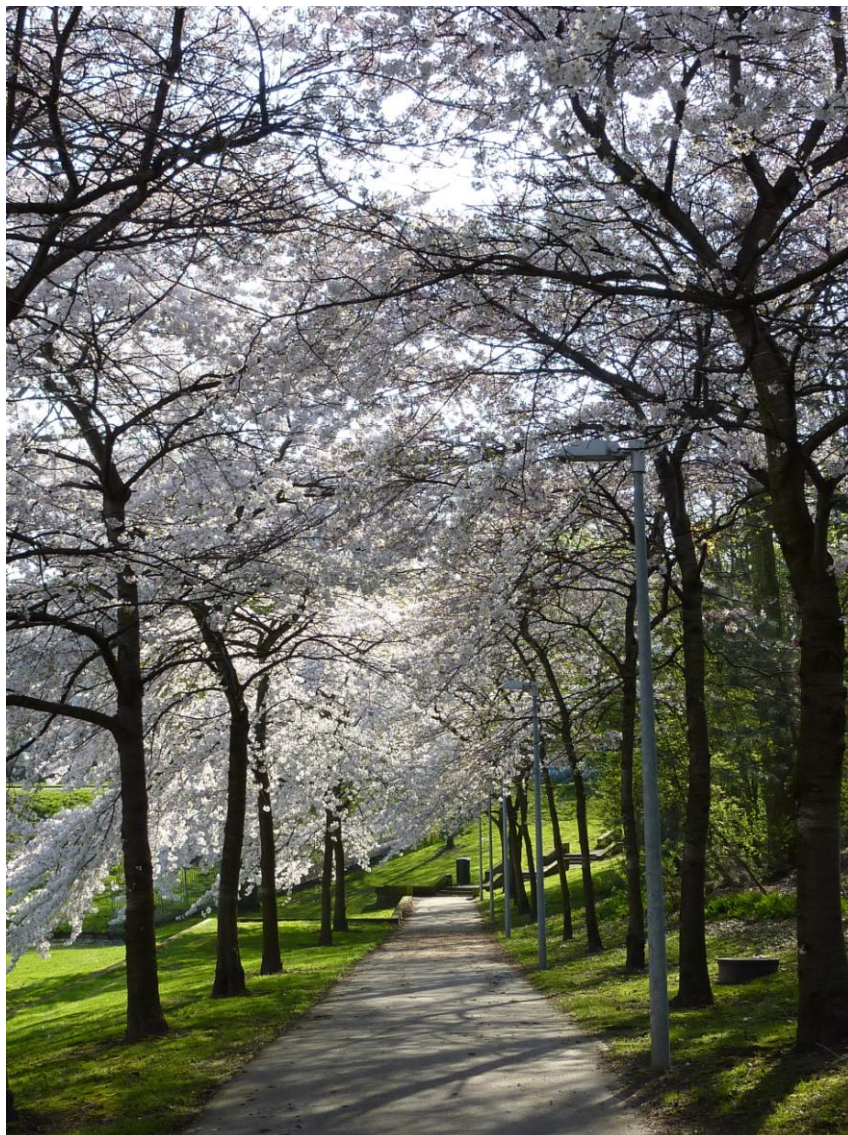
Door middel van de *screening* van de *course manuals* wordt toezicht gehouden op de nadere uitvoering van de examenregels.

⁴ De examencommissie stelt regels vast met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens de tentamens en met betrekking tot de in dat verband te nemen maatregelen. Die maatregelen kunnen inhouden dat in het geval van fraude door een student door de examencommissie, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste één jaar, aan die student het recht wordt ontnomen een of meer daarbij aan te wijzen tentamens of examens aan de instelling af te leggen.

De Examencommissie controleert ook de geldigheidsduur van tentamens. In de OER is vastgelegd dat tentamens een beperkte geldigheidsduur hebben zolang de graad nog niet is behaald: bachelortentamens zijn doorgaans 6 jaar geldig en mastertentamens 3 jaar. Alle studenten die dreigen de geldigheidsduur met één of meer tentamens te overschrijden, worden door de Examencommissie gewaarschuwd. Ook worden zij erop gewezen dat zij eventueel verlenging van de geldigheidsduur bij de Examencommissie kunnen aanvragen.

Daarnaast kan de Examencommissie op verzoek van een docent of een student soms afwijking van de regels toestaan. Zo wordt bijvoorbeeld de hardheidsclausule soms toegepast indien een student wil doorstromen naar de masteropleiding echter nog niet aan de toelatingsvereisten voldoet maar daarbij onredelijk grote studie vertraging ondervindt.

In paragraaf 3.3 volgt een overzicht van besluiten van de Examencommissie in individuele gevallen.

f. Geschillenbeslechting

Studenten kunnen in beroep gaan tegen beslissingen van examinatoren en de examencommissie. De procedure is geregeld in de wet, artikel 7.60 e.v. WHW. Deze rechtsgang is een administratief beroep als bedoeld in artikel 1:5 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het CBE beperkt zich tot een rechtmatigheidstoetsing. Er wordt getoetst aan zowel het geschreven⁵ als het ongeschreven recht⁶.

Een beroep dient binnen 4 weken na het besluit te worden ingesteld bij het College van Beroep voor de Examens van de Erasmus Universiteit (CBE). Door de invoering van de Wet Versterking Besturing is de beroepstermijn met ingang van 1 september 2010 opgetrokken naar 6 weken.

Sinds de invoering van de nieuwe wet functioneert bij de EUR een digitaal loket waar studenten hun klachten, bezwaren en beroepen digitaal kunnen indienen.

Hieronder is een overzicht van de beroepen over de afgelopen drie jaren. Het aantal beroepen is nog steeds dalende.

Beroepen	2008	2009	2010
onderwerp			
afwijzing premaster NL	4	3	3
afwijzing premaster ENG	1	2	
afwijzing toelating GM	2		
afwijzing toelating MScBA	6	10	6
Afwijzing toelating MScIM		3	1
negatief bsa	26	19	13
afwijzing registratie cijfer		3	
afwijzing verkort Research Project	10		
fraudemaatregel		2	1
afwijzing vrijstellingen	2	1	1
afwijzing extra tentamenkans		1	
afwijzing (her)beoordeling		2	1
geldigheidsduur tentamencijfer			2
overig			6
totaal	51	46	34
afloop beroep			
prematuur		1	
ingetrokken	8	21	10
geschikt	36	18	16
niet-ontvankelijk		2	
ongegegrond	6	4	2
gegrond	1	0	0
nog geen uitspraak			2

Eén student is tegen de uitspraak van het CBE in beroep gegaan bij de bestuursrechter. Dit komt zelden voor. De bestuursrechter heeft de uitspraak van het CBE bekrachtigd.

⁵ Bijvoorbeeld de WHW, de OER en de in de Awb opgenomen algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

⁶ Bijvoorbeeld ongeschreven algemene beginselen van behoorlijk bestuur en andere algemene rechtsbeginselen.

3.2 Regelgeving: de regels en richtlijnen en advisering over de OER

De Examencommissie heeft regelgevende bevoegdheid. De commissie kan orderegels stellen en richtlijnen en aanwijzingen geven aan de examinatoren. Dit heeft zijn beslag in de Regels en Richtlijnen (R&R) waarin onderwerpen zijn geregeld als fraude, zak/slaag-regeling, 'cum laude'-regeling, compensatieregelingen, aanmelding voor tentamens, tentamennabesprekingen, de samenstelling van afstudeercommissies.

Daarnaast adviseert de Examencommissie de decaan ten aanzien van het vaststellen van de Onderwijs- en Examenregeling (OER) voor iedere opleiding. De Examencommissie kan ook zelfstandig voorstellen doen tot wijziging van de Onderwijs en Examenregelingen.

De belangrijkste wijzigingen van de **OER 2010-2011** hadden te maken met de accreditatie van nieuwe masteropleidingen Finance & Investments en Supply Chain Management en met de invoering van de educatieve minor. De Examencommissie heeft een positief advies gegeven met betrekking tot de voorgestelde wijzigingen.

De belangrijkste wijzigingen van de **R&R 2010-2011** waren:

1. Uitbreiding mogelijke maatregelen in geval van fraude;
2. Compensatieregeling;
3. Peer review.

Ad 1 fraudemaatregel

Met de invoering van de Wet versterking besturing is een aantal zaken gewijzigd met betrekking tot het takenpakket van de Examencommissie. Nieuw is dat de Examencommissie in geval van ernstige fraude het College van Bestuur kan adviseren de betrokken student van de opleiding uit te sluiten. De R&R zijn overeenkomstig aangepast.

Ad 2. Compensatieregeling

Op voorstel van de werkgroep 'harde knip' heeft de Examencommissie de mogelijkheden onderzocht van het invoeren van nog een compensatiemogelijkheid binnen de bachelor. De Examencommissie heeft daarbij het volgende overwogen.

Het onderwijsprogramma zoals neergelegd in de Onderwijs- en Examenregeling is leidend: volgens de wet is een student geslaagd voor het bachelorexamen indien hij alle onderdelen van het onderwijsprogramma heeft behaald (artikel 7.10, lid 2 WHW). De Nederlandse wetgever gaat dus uit van het conjunctieve toetsmodel waarbij alle examenonderdelen voldoende moeten zijn wil men voor het examen slagen. In de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk is het compensatorische stelsel gangbaar: de tentamens moeten gemiddeld voldoende zijn, herkansingen zijn niet nodig.

Binnen het conjunctieve stelsel heeft de wetgever de Examencommissie de mogelijkheid geboden compensatieregelingen in de R&R op te nemen (artikel 7.10 lid 3 WHW, 7.12b, tweede lid na wetswijziging). Volgens de toelichting op dit artikel worden de examencommissies gemaand niet al te lichtvaardig compensatie mogelijk te maken.

Naar het oordeel van de Examencommissie volgt terughoudendheid in deze ook uit de aard van een brede bacheloropleiding waarbinnen veel verschillende disciplines aan bod komen. Anderzijds juist omdat de opleiding uit zo veel disciplines bestaat is het goed mogelijk dat een student een 'blinde vlek' heeft voor een vakgebied. Onder bepaalde omstandigheden moet compensatie van die blinde vlek mogelijk zijn. Zo is er in de R&R een compensatiemogelijkheid met betrekking tot het eerste bachelorjaar: studenten die het eerste studiejaar binnen één jaar afronden op één vak na, mogen dat ene vak – indien het minimaal een 4,5 betreft – compenseren met minimaal twee zevens of hoger voor andere eerstejaarsvakken. In de R&R 2010-2011 heeft de Examencommissie nog een beperkte compensatiemogelijkheid opgenomen: de goede student wordt de mogelijkheid geboden om één vak van het tweede of derde jaar – indien het minimaal een 4,5 betreft – te compenseren en wel zodanig dat het gewogen gemiddelde van het bachelorexamen een 7,0 is.

Ad 3. Peer review

Met het oog op de kwaliteit van de tentamens heeft de Examencommissie in de R&R opgenomen dat examinatoren hun tentamens vooraf laten controleren door een collega. Het is niet noodzakelijk dat de collega lid is van dezelfde vakgroep als de examinator maar het lijkt voor de hand te liggen dat de collega minimaal deskundig moet zijn op het betreffende vakgebied

3.3 Besluiten in individuele gevallen

In de Onderwijs- en Examenregelingen (de OER) van de verschillende opleidingen is in diverse artikelen vastgelegd dat de Examencommissie in bepaalde gevallen kan toestaan dat van de regels wordt afgeweken. Het gaat om het verlenen van ontheffing van de OER in individuele gevallen wegens persoonlijke omstandigheden of op grond van de hardheidsclausule (indien een regel in een individueel geval tot een onredelijk gevolg leidt) of om andere specifieke redenen. Enkele voorbeelden zijn: het verlenen van vrijstellingen voor vakken, het verlenen van extra en/of versnelde tentamenkansen, het op een aangepaste wijze afleggen van tentamens wegens een functiestoornis, de aanpassing van de norm van het bindend studieadvies in geval van persoonlijke omstandigheden, het verlenen van doorstroom naar de masteropleiding in geval van persoonlijke omstandigheden of hardheid, en ook het verlenen van toestemming tot het volgen van externe (keuze)vakken, de toelating tot de premasterprogramma's t.b.v. de masteropleiding, de tussentijdse adviezen in het kader van het bindend studieadvies, het vaststellen van een vrij masterprogramma, etc. Het gros van de inkomende en uitgaande post van de Examencommissie heeft hierop betrekking. Hieronder wordt verslag gedaan over de belangrijkste onderwerpen. De toelatingsbeschikkingen worden in het volgende hoofdstuk behandeld bij de uitgifte van de bewijzen van toelating.

a. Vrijstellingen

In de meeste examenregelingen is vastgelegd dat de Examencommissie vrijstellingen kan verlenen op basis van elders verworven kennis en vaardigheden. Echter in de regeling van de premasterprogramma's en de masterregelingen is vastgelegd dat geen vrijstellingen worden verleend. Bij de toelating tot deze programma's van studenten van buiten de RSM wordt al rekening gehouden met een brede aansluitende vooropleiding en daarenboven zijn deze programma's zo kort en specifiek dat het verlenen van vrijstellingen niet voor de hand ligt.

Alleen binnen de bacheloropleidingen worden vrijstellingen verleend. Veel vrijstellingsaanvragen houden verband met het bindend studieadvies: het komt vaak voor dat studenten na een afwijzend advies overstappen naar een vergelijkbare opleiding.

BScBA

In 2010 gaat het om de volgende aantallen overstappers naar de BScBA-opleiding:

- 10 studenten van de IBA-opleiding EUR,
- 31 studenten van de Erasmus School of Economics EUR
- 5 studenten van andere EUR-opleidingen
- 15 studenten van opleidingen van andere universiteiten en hogescholen.

In 2010 hebben **94** BScBA-studenten een vrijstelling aangevraagd. De Examencommissie wint altijd eerst advies in van de docent van het vak in kwestie. Uiteindelijk hebben **61** studenten van de bacheloropleiding Bedrijfskunde vrijstellingen toegekend gekregen voor in totaal **109** eerstejaars vakken en **19** tweedejaars vakken.

BScIBA

De overstap na een afwijzend bindend studieadvies naar de IBA-bacheloropleiding komt niet vaak voor omdat de kandidaten voor deze opleiding individueel geselecteerd worden. Wel worden vrijstellingen aangevraagd door vooral studenten met een buitenlandse vooropleiding. In totaal hebben **14** IBA-studenten vrijstelling aangevraagd. Voor **14** vakken is de vrijstelling toegekend.

b. Extra tentamenkansen

Onder bepaalde omstandigheden kunnen studenten een extra tentamenkans aanvragen met het oog op bijzondere omstandigheden zoals langdurige ziekte maar ook als de hele studie is afgerond op één vak na waardoor het afstuderen ernstig vertraagd dreigt te worden.

In 2010 hebben **89** studenten een verzoek voor een extra kans ingediend: 73 BA- en 16 IBA-studenten. Bij BA en IBA betrof het respectievelijk 27 en 7 keer het derdejaars vak *Financial Accounting*, meestal met het oog op het afstuderen zonder studievertraging.

c. Verlenging geldigheidsduur tentamenresultaten

In de OER van de bachelor- en masteropleidingen is vastgelegd dat tentamencijfers beperkte geldigheidsduur hebben: 6 jaar voor bachelortentamens en 3 jaar voor mastertentamens. Na die termijn vervallen de resultaten tenzij de Examencommissie op verzoek anders beslist.

De Examencommissie heeft in 2010 alle ingeschreven studenten die tegen de termijn zouden gaan aanlopen actief benaderd om ze te waarschuwen en ze erop te wijzen dat verlenging van de geldigheidsduur alleen via de Examencommissie mogelijk was. Dit heeft geleid tot veel verzoeken vooral in de toch al drukke maanden juli en augustus.

Bij de beoordeling van de verzoeken heeft de Examencommissie vooral het volgende mee laten wegen:

- Is er sprake van een geringe overschrijding en is er een reëel en aantoonbaar uitzicht op nabije voltooiing van het programma;
- Is er nog recentelijk vooruitgang is geboekt met het programma;
- Zijn er omstandigheden van persoonlijke aard die studievoorgang hebben gehinderd.

Verzoeken geldigheidsduur 2010						
	BA	IBA	Premaster	Master	PTO	totaal
positief	27	9	7	147	20	210
negatief	6			4		10
totaal	33	9	7	151	20	220

d. Faciliteiten voor studenten met een functiebeperking

Studenten met tijdelijke of structurele vormen van functiebeperking (bijvoorbeeld dyslexie of diabetes) kunnen voor de duur van deze beperking binnen redelijke grenzen gebruik maken van bijzondere faciliteiten. Deze faciliteiten, waaronder aanpassing van tentamenvoorzieningen, moeten ertoe bijdragen dat studenten met een functiebeperking een gelijke kans op studiesucces hebben.

Een belangrijke faciliteit is het doen van tentamens met een half uur extra tentamentijd in een aparte ruimte: lokaal M1-5. In 2010 heeft de Examencommissie **25** nieuwe M1-5 verklaringen verstrekt. De meeste wegens dyslexie, 2 wegens visusbeperkingen en 2 die maar voor een specifiek tentamen gegeven zijn wegens concentratiestoornis. Er hebben 3 studenten toestemming gekregen voor het afleggen van tentamens met een vergroot lettertype. In totaal zijn er **171** actieve RSM-studenten die gebruik maken van de M1-5 verklaring.

e. Bindend studieadvies

De Examencommissie speelt een belangrijke rol in het kader van het bindend studieadvies. Vastgelegd is dat de Examencommissie aan alle studenten van het eerste cursusjaar driemaal per jaar een zogenaamd tussentijds advies geeft. Aan het einde van het studiejaar volgt het definitieve advies van de decaan. Dit definitieve advies wordt voorbereid door de Examencommissie in samenwerking met de studieadviseurs. De Examencommissie bepaalt ieder studiejaar welke studenten ontheffing van de norm krijgen op basis van *persoonlijke omstandigheden*. Daartoe worden de individuele dossiers in augustus besproken met de studieadviseurs en studentendecanen. In onderstaand schema staan de behandelde dossiers en genomen beslissingen van de afgelopen vier jaar.

PO-dossiers BSA	2007		2008		2009		2010	
	BA	IBA	BA	IBA	BA	IBA	BA	IBA
ouderejaars cohorten								
Dossiers	46	46	72	61	51	35	55	25
Ontheffing door PO*	32	26	55	41	30	18	29	13
Afwijzend Bsa	14	20	17	20	21	17	26	12
Eerstejaars cohort								
Dossiers	95	60	74	39	87	32	90	36
Ontheffing wegens PO*	59	39	38	16	44	16	31	18
Afwijzend BSA	36	21	36	20	43	16	59	18
onbekend				3				

* inclusief ontheffing wegens FFA in 2008

Een student kan ook ontheffing van de norm van het bindend studieadvies verzoeken door het inroepen van de hardheidsclausule indien toepassing van de norm zou leiden tot onredelijke of onbillijke situaties. In 2010 hebben **26** BA studenten een beroep gedaan op de hardheidsclausule; **13** verzoeken zijn toegekend. Bij IBA hebben 25 studenten een beroep gedaan op de hardheidsclausule en zijn er 17 toegekend.

3.4 Toelatingsbesluiten

a. Toelating tot de premasterprogramma's

De RSM kent al vele jaren een zij-instroom van hbo-studenten. Het gaat daarbij om een groep studenten met een vierjarige hbo-opleiding die verwant is aan de RSM bedrijfskunde-opleiding. Deze groep studenten kan na het doorlopen van een eenjarig schakelprogramma in de masteropleiding MScBA instromen. Sinds de invoering van de zogenaamde bachelor-master-structuur wordt deze zij-instroom voor de faculteit niet meer gefinancierd. De RSM acht de specifieke hbo-instroom echter een waardevolle aanvulling op de studentenpopulatie en wil daarom een schakelprogramma blijven aanbieden voor de groep studenten die hier het best blijkt te presteren.

Met ingang van het studiejaar 2007-2008 was een nieuw hbo-premasterprogramma vastgesteld met een Nederlandstalige en een Engelstalige variant. Nieuw was hierbij dat van de toelaatbare opleidingen de opleidingen met slecht presterende studenten zijn geschrapt en dat als extra eis werd gesteld een gemiddeld eindcijfer van 7.0 of hoger.

De instroom van het premaster programma was per september 2010 was beperkt tot 200 studenten voor het Nederlandstalige programma en 40 voor het Engelstalige programma waarvan 50% internationale studenten. Hieronder een overzicht van de aanmeldingen en toelatingen in de afgelopen vier jaar.

Totaaloverzicht hbo-premaster	2007		2008		2009		2010	
	NL	ENG	NL	ENG	NL	ENG	NL	ENG
aanmeldingen	260	160	208	112	271	124	257	87
afwijzingen	77	74	52	47	42	34	70	29
terugtrekkingen	36	26	37	31	40	38	17	11
Feitelijk ingeschreven	147	60	119	34	189	52	170	47

Van de in totaal 217 nieuwe premaster studenten is de Hogeschool Rotterdam is de grootste leverancier met 82 studenten, met afstand gevolgd door de Hogeschool Amsterdam met 21 studenten en de Hogeschool Den Haag met 18 studenten.

De opleidingen Commerciële Economie en International Business & Management Studies zijn het best vertegenwoordigd met 52 respectievelijk 38 studenten.

Toelatingsbeleid geaccrediteerde hbo-opleidingen van commerciële instituten

Vermeldenswaard is dat in 2010 de Examencommissie een paar keer ter verantwoording is geroepen met betrekking tot het toelatingsbeleid van de premasterprogramma's. Sinds de premaster-instroom van studiejaar 2009-2010 is bepaald dat de premaster niet toegankelijk is voor studenten met een getuigschrift van een geaccrediteerde opleiding van een commerciële hbo-instelling. In het voorjaar van 2010 heeft de NVAO haar afkeuring over dit beleid uitgesproken en de RSM met klem verzocht dit toelatingsbeleid aan te passen. Volgens de NVAO is het onjuist en onredelijk dat een bepaalde groep hbo-bachelors – die van commerciële instituten – op voorhand van toelating uit te sluiten. De RSM heeft vervolgens uitgelegd dat de reden voor uitsluiting op zich niet zo zeer met het commerciële karakter van bedoelde instellingen had te maken maar eigenlijk juist van inhoudelijke aard was. Alle commerciële hbo-instellingen⁷ die geaccrediteerde opleidingen verzorgen die eventueel toelaatbaar zouden kunnen zijn tot het premasterprogramma, bieden deze opleidingen van 240 ects in drie jaar aan in plaats van vier jaar. Het was de Examencommissie niet gebleken dat de opleidingen een specifieke selectiemethode toepassen (bijvoorbeeld werkervaring of specifieke voorkennis) noch dat het lesprogramma intensiever zou zijn. Wel was het de Examencommissie gebleken dat deze opleidingen studenten meer stages laten doen dan vergelijkbare hbo-opleidingen van niet-

⁷ Instituut Notenboom, InterCollege, EuroCollege, TIO.

commerciële instituten. De studenten van commerciële instituten doen veel praktijkervaring op maar hebben minder vakinhoudelijke kennis dan de studenten van de vierjarige opleidingen. De premasterprogramma's van de RSM zijn juist ontworpen voor studenten met een behoorlijke hoeveelheid bedrijfskundig relevante basiskennis en zijn daardoor niet echt geschikt voor studenten van bedoelde commerciële instituten.

Overigens had de Examencommissie ook geworsteld met de vraag hoe het mogelijk is dat bedoelde opleidingen dezelfde croho-code hebben ontvangen als de reguliere vierjarige hbo-opleidingen. In het najaar 2009 had de Examencommissie deze vraag dan ook voorgelegd aan de NVAO. De NVAO had destijds laten weten dat de NVAO in overleg met OCW de normen in 2009 had aangescherpt.

De RSM heeft de NVAO toegezegd de expliciete uitsluiting van studenten van commerciële opleidingen uit het voorlichtingsmateriaal te halen. Wél zou worden vastgehouden aan een vierjarige duur van de opleiding om bovengenoemde reden. Indien studenten met een getuigschrift van een opleiding van 240 ects, afgerond in drie jaar, zich aanmeldt dan blijft de RSM onderzoeken wat dit inhoudelijk betekent. De RSM behoudt zich het recht voor deze studenten op inhoudelijke gronden niet toe te laten.

b. Toelating tot de masteropleidingen

De voorzitter van de Examencommissie is door de decaan gemandateerd tot het verlenen van *bewijzen van toelating* tot de masteropleidingen. Studenten van de BSc(I)BA-opleidingen, de premasterstudenten en de studenten van het General Management programma die aan de doorstroomnormen voldoen, ontvangen op verzoek een bewijs van toelating tot de aansluitende masteropleiding.

Tweemaal per jaar is er gelegenheid om een verzoek in te dienen: in de periode mei/juni voor de start per 1 september en in december/januari voor de start per 1 februari. Deze interne groep studenten worden door het secretariaat van de Examencommissie afgehandeld.

Interne masterinstroom

Voor de interne masterinstroom per februari 2010 hebben zich **66** studenten aangemeld. Van deze studenten hebben er 50 een Bewijs van Toelating ontvangen, waarvan vijf op grond van persoonlijke omstandigheden of de hardheidsclausule. 16 studenten ontvingen een afwijzing.

Voor de interne masterinstroom per september 2010 meldden zich in totaal **778** studenten aan. Als gevolg van de verzelfstandiging van de masterprogramma's Finance and Investment en Supply Chain Management, werden per september 2010 óók Bewijzen van Toelating tot de MScFI en MScSCM verstrekt, enerzijds aan nieuwe masterstudenten en anderzijds aan 'zittende' MScBA-studenten uit deze twee programma's, welke met de titel MScFI cq. MScSCM wilden afstuderen.

Van dit aantal ontvingen 623 studenten een Bewijs van Toelating waaronder 51 studenten van het General Management programma die hun specialisatiejaar in mochten. In totaal 155 studenten ontvingen een afwijzing.

De 623 toegelaten masterstudenten zijn als volgt over de drie masteropleidingen verdeeld:

- MScBA: 336
- MScFI: 218
- MScSCM: 69

Bij de mastertoelating per september 2010 ontving de Examencommissie **85** verzoeken om op basis van hardheid of persoonlijke omstandigheden van de bestaande regels af te wijken. In 67 gevallen is zij hiermee akkoord gegaan, waarvan 15 onder diverse 'voorbehouden' (geen extra tentamenkansen, uitsluiting deelname Master Electives blok 3 of 4). Deze maatwerkgevallen zorgden voor een grote piekbelasting voor de Examencommissie gedurende de laatste twee weken van augustus en de eerste week van september.

Externe masterinstroom

De toelatingsverzoeken van zij-instromers⁸ worden door het Admissions Office van de RSM afgehandeld onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter van de Examencommissie. Anders dan de interne studenten, kunnen de zij-instromers alleen per 1 september de masteropleidingen

---

⁸ Met *zij-instromers* wordt hier bedoeld studenten die rechtstreeks tot de master instromen van buiten de RSM, dus in dit geval niet de premasterstudenten en studenten van het *foundation year* van het General Management programma.

instromen. In de onderstaande tabel staan de verstrekte bewijzen van toelating aan externe studenten, uitgesplitst naar opleiding en *master programme*.

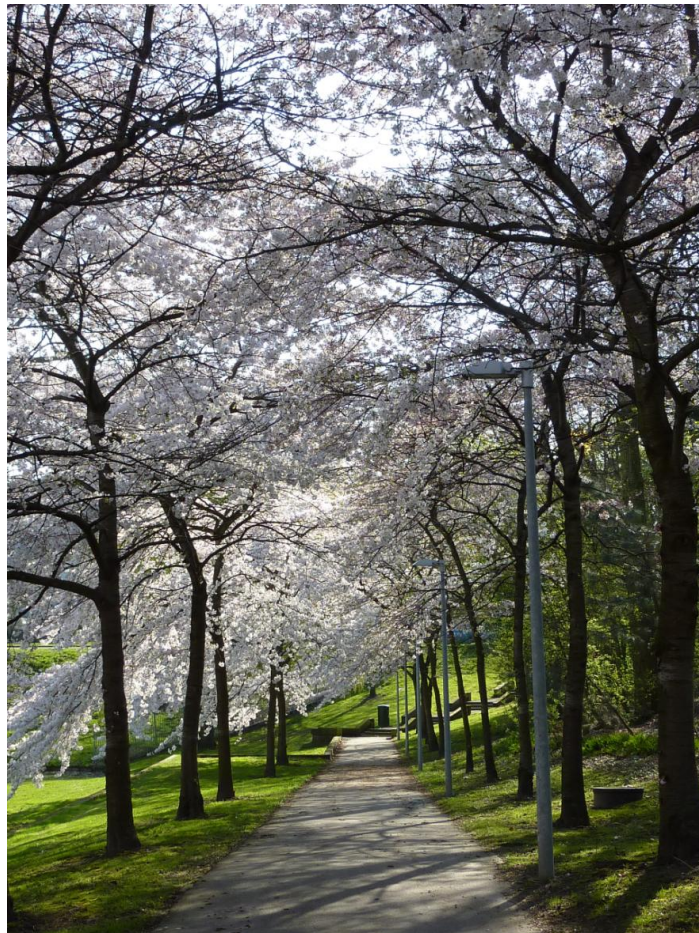
Verstrekte bewijzen van toelating aan externe instromers kalenderjaar 2010		
MScBA		202
<i>Accountancy track - Accounting & Control (MScBA)</i>	9	
<i>Accounting & Control (MScBA) (2011)</i>	2	
<i>Business Information Management (MScBA)</i>	5	
<i>CFA track - Finance & Investments (MScBA)</i>	16	
<i>Chinese Economy and Business (MScBA)</i>	17	
<i>Controlling track - Accounting & Control (MScBA)</i>	6	
<i>Entrepreneurship & New Business Venturing (MScBA)</i>	14	
<i>Global Business & Stakeholder Management (MScBA)</i>	16	
<i>Human Resource Management (MScBA)</i>	11	
<i>Management of Innovation (MScBA)</i>	12	
<i>Marketing Management (MScBA)</i>	34	
<i>Organisational Change & Consulting (MScBA)</i>	7	
<i>Strategic Management (MScBA)</i>	53	
Finance & Investments (MScFI) (2011)		78
MSc International Management - CEMS (2011)		59
Supply Chain Management (MScSCM) (2011)		24
foundation year General Management		69
	Totaal	432

4. Jaarlijks EC symposium

Er is de Examencommissie veel aan gelegen om studenten en docenten te betrekken bij het toetsbeleid. De Examencommissie wil dit bereiken door het organiseren van kleinschalige symposia waarbij het debat met docenten en studenten wordt opgezocht. In 2009 was er een symposium over Fraude. In 2010 is gekozen voor een kleinschalig symposium over alternatieve toetsmethoden. In samenwerking met het Risbo heeft dit geresulteerd in het symposium 'More choice than multiple choice', dat werd gehouden op 2 februari 2010.

Gastpreker was prof.dr. M. Segers, hoogleraar Corporate Learning aan de Universiteit van Maastricht. Naast haar presentatie over alternatieve vormen van toetsen – waarbij zij de nadruk heeft gelegd op het belang van het geven positieve feedback – werd *sms-voting* gedemonstreerd en kregen de deelnemers een groepsopdracht met betrekking tot toetsvormen. Het symposium werd afgesloten met een groepsdiscussie.

Naast de organisatoren hebben 35 mensen het symposium bezocht, waaronder 10 studenten. Het symposium heeft weliswaar niet geleid tot conclusies, maar vooral de groepsopdracht en de afsluitende discussie leverden interessante gesprekken en ervaringen op.

5. Bijlagen

Bijlage A. Takenpakket van de Examencommissie

Het takenpakket van de Examencommissie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. *Een algemeen toezienende verantwoordelijkheid ten behoeve van het afnemen van de examens.* Deze toezichthoudende taak komt onder meer tot uiting in de volgende wettelijke bevoegdheden:
  - A. het uitreiken van getuigschriften;
  - B. het aanwijzen van examinatoren;
  - C. het bewaken van de kwaliteit van de tentamens en examens;
  - D. het treffen van maatregelen in geval van fraude;
  - E. toezicht houden op juiste toepassing van de examenregelingen, met inachtneming van beginselen als rechtsgelijkheid, rechtszekerheid en rechtmatigheid bij de uitvoering van de regels en redelijkheid en billijkheid in individuele gevallen (toepassen hardheidsclausule);
  - F. optreden als bemiddelende en verwerende partij in geschillen die bij het College van Beroep voor de Examens aanhangig worden gemaakt.
2. *Een bestuurlijke, regelgevende taak met betrekking tot de organisatie en coördinatie van de tentamens.* Hiertoe kan de Examencommissie orderregels stellen en richtlijnen en aanwijzingen geven aan de examinatoren. Dit heeft zijn beslag in de *Regels en Richtlijnen* waarin onderwerpen zijn geregeld als fraude, zak/slaag-regeling, 'cum laude'-regeling, compensatieregelingen, aanmelding voor tentamens, tentamennabesprekingen, de samenstelling van afstudeercommissies.
3. *Taken die nader gedefinieerd zijn in de Onderwijs- en Examenregeling (de OER) die door (of namens) de decaan wordt vastgesteld.* Het gaat hier om het verlenen van ontheffing van de OER in individuele gevallen wegens persoonlijke omstandigheden of op grond van de hardheidsclausule (indien een regel in een individueel geval tot een onredelijk gevolg leidt). Enkele voorbeelden zijn: het verlenen van vrijstellingen voor vakken, de toelating tot de premasterprogramma's t.b.v. de masteropleiding, het verlenen van doorstroom naar de Masteropleiding, de tussentijdse adviezen in het kader van het bindend studieadvies, de aanpassing van de norm van het bindend studieadvies in geval van persoonlijke omstandigheden, het verlenen van extra en/of versnelde tentamenkansen, het vaststellen van een vrij masterprogramma.
4. Bij mandaat van de decaan: *het verlenen van bewijzen van toelating tot de masteropleiding.*
5. *Een adviserende taak met betrekking tot het vaststellen en wijzigen van de OER* krachtens het faculteitsreglement.
6. *Overige taken* zoals een afvaardiging in de selectiecommissies van de PTO, een afvaardiging in de colloquium doctum commissie van de EUR e.d.

Bijlage B. Studentenaantallen per opleiding

Opleiding	CROHO	taal	ects	vorm	2007	2008	2009	2010
BScBA*	50015	Ned.	180	vt	2250	2327	2585	2349
BScIBA*	50952	Eng.	180	vt	1160	1209	1249	1183
MScBA**	60644	Eng.	60	vt	1930	2175	2035	1742
MScFI	60409	Eng.	60	vt	-	-	-	427
MScSCM	60093	Eng.	60	vt	-	-	-	126
PTO	60644	Ned.	60	dt	300	301	273	276
MScIM - CEMS	60256	Eng.	90	vt	220	155	125	132
General Management	-	Eng.	120	vt	72	103	107	70
Hbo-premaster NL	-	Ned.	65	vt	550	396	274	304
Hbo-premaster EN	-	Eng.	65	vt	110	96	102	82
MPhil	60313	Eng.	120	vt	30	27	21	28
totaal					6622	6789	6771	6719